

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Pk-yritysten kasvun rahoittaminen”

(2007/C 146/11)

ALUEIDEN KOMITEA

- suosittaa painokkaasti, että toimien vaikutuksia pk-yrityksiin arvioidaan jatkuvasti, kun laaditaan uutta EU-lainsäädäntöä ja uusia politiikkoja, joilla saattaa olla suora vaikutus pk-yritysten kehitykseen.
- suosittaa, että ryhdytään toimiin, jotta pk-yritykset saisivat helposti rahoitusta sitä välittäviltä laitoksilta ja organisaatioilta, jotka ovat vastuussa yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen täytäntöönpanosta. AK suosittaa niin ikään, että EIP-ryhmä toimisi ennakoivammin tiedottaessaan roolistaan, lisäarvostaan sekä keinoista hyödyntää yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen uusia välineitä.
- suosittaa painokkaasti, että Euroopan komissio sisällyttää alueelliset parhaat käytänteet tuleviin Euroopan tason keskusteluihinsa. Alueet voivat stimuloida mahdollista yksityistä pääomaa, luomalla ja rahoittamalla yksityisiltä lainatun pääoman verkostoja, joissa yksityiset sijoittajat ja siemenvaiheen ja käynnistämisvaiheen yritykset kohtaavat.
- suosittaa voimakkaasti, että rahoitustoimien ohella otetaan käyttöön täydentäviä välineitä. Alueet ovat tärkeitä pk-yritysten tuekseen tarvitsemien infrastruktuurien tarjoajia; tällaisia infrastruktuureja ovat esimerkiksi klusterit ja ammattikoulutus. Lisäksi alueet voivat tarjota arvokasta kokemustaan, kun on kyse (ESR:n rahoittamasta) yrityshautomoiden perustamisesta: alueet voivat tukea innovaatioita, ja tarjota yritysvalmennusta ja investointivalmiusohjelmia. Yrityshautomoissa yritykset käyttävät yhteisiä palveluja ja niillä on yhteinen henkilöstöpolitiikka. Yrittäjyys on myös syytä sisällyttää koulutusohjelmiin. Juuri tällaisten toimien täydentävyys parantaa aloittavien yritysten mahdollisuuksia menestyä.

Viiteasiakirja

Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Pk-yritysten kasvun rahoittaminen — enemmän eurooppalaista lisäarvoa

KOM(2006) 349 lopullinen

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan ja talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Pk-yritysten kasvun rahoittaminen — enemmän eurooppalaista lisäarvoa, KOM(2006) 349 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 29. kesäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu "talous- ja sosiaalipolitiikka" -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon "talous- ja sosiaalipolitiikka" -valiokuntansa 15. joulukuuta 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 338/2006 rev. 1, jonka esittelijä oli Flevolandin lääninvaltuuston johtokunnan jäsen Harry Dijkzema (NL, ALDE),

sekä katsoo seuraavaa:

Euroopassa 23 miljoonaa pk-yritystä tuottaa 67 prosenttia unionin BKT:sta ja tarjoaa 75 miljoonaa työpaikkaa. Eräillä aloilla työllisistä jopa 80 prosenttia työskentelee pk-yrityksissä, ja 99 prosenttia kaikista yrityksistä luokitellaan mikroyrityksiksi (ne koostuvat 1-9 henkilöstä).

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Lissabonin prosessin tukeminen

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **on tyytyväinen** pk-yritysten kasvun rahoittamista käsittelevään Euroopan komission tiedonantoon, jossa esitetään selkeä analyysi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden ongelmista ja välineistä.

1.2 **yhtyy** keväällä 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joissa korostetaan, että yhdentyneet rahoitusmarkkinat ja rahoituksen asianmukainen saatavuus ovat ratkaisevia pk-yritysten kasvuun. Lissabonin prosessi tarjoaa puitteet, joiden avulla voidaan parantaa rahoituksen saatavuutta toteuttamalla uudistuksia jäsenvaltioissa ja EU:n laajuisesti. Lissabonin uudistusten onnistumisessa keskeistä on paikallis- ja alueviranomaisien osallistuminen. Tukeakseen eri hallintotasojen todellista kumppanuutta, alueiden komitea on tehnyt Euroopan laajuisen selvityksen paikallis- ja alueviranomaisien osallistumisesta kansallisiin uudistusohjelmiin, analysoinut paikallis- ja alueviranomaisien näkökulmia kansallisissa uudistusohjelmissä ja käynnistänyt Lissabonin prosessin seurantafoorumin.

Parempi ympäristö riskipääomasijoituksille

1.3 **toteaa**, että — huolimatta huomattavasta edistymisestä viime vuosina — on selvää, että tarvitaan lisää toimintaa ja uusia välineitä, mikäli Euroopan halutaan saavuttavan Lissabonin

toimintasuunnitelman tavoitteet. Euroopan riskipääomamarkkinat toimivat yhä "vajaateholla". Tämä kuvastaa markkinoiden epäonnistumista yrityksen siemenvaiheessa tai sitä edeltävässä vaiheessa ja alkuvaiheen oman pääoman rahoituksessa, mikä johtuu ongelmista sekä riskipääoman tarjonnassa että sen kysynnässä. Tästä seuraa, ettei mahdollisia innovaatioita hyödynnetä täysimääräisesti, mikä hidastaa talouskasvua ja vähentää työllisyyttä. Lisäksi vain harvat innovatiivista teknologiaa hyödyntävät eurooppalaiset alkuvaiheen yritykset ovat kasvaneet alansa johtaviksi yrityksiksi maailmassa.

1.4 **on tyytyväinen**, että unionin toimielimet ja jäsenvaltiot pyrkivät luomaan edellytykset sille, että vuoteen 2013 mennessä pääomasijoitusrahastojen sijoitukset siemen- ja käynnistysvaiheen yrityksiin voidaan kolminkertaistaa kestäväällä tavalla.

1.5 **toteaa**, että Euroopan pääoma- ja pankkijärjestelmät vaihtelevat yhä huomattavasti jäsenvaltioittain ja että tarvitaan lisää harmonisointia sen varmistamiseksi, että pk-yrityksillä on tasavertaiset edellytykset hyödyntää sisämarkkinoiden mahdollisuuksia ja edistää kasvua ja työllisyyttä.

1.6 **yhtyy** komission **käsitykseen**, jonka mukaan irtautumisstrategia on äärimmäisen tärkeä kaikille pääomasijoituksille. AK on komission kanssa samaa mieltä siitä, että monet Euroopan osakemarkkinat tarjoavat hyviä vaihtoehtoja, joiden avulla kasvuyritykset voivat hankkia pääomaa. Sen vuoksi komitea on tyytyväinen toimiin, joilla kasvuosakkeiden markkinoin helpotetaan rahoituksen saatavuutta EU:n laajuisesti.

1.7 **toteaa**, että alkuvaiheen riittämätön rahoitus haittaa nykyään kasvua ja innovaatiota EU:ssa. AK on samaa mieltä komission kanssa siitä, että sijoitusten onnistuminen edellyttää jatkossakin rahastojen erikoistumista ja alan asiantuntemuksen hankkimista.

1.8 **on samaa mieltä** komission kanssa siitä, että pääomasi-joitusrahoitusten olisi yhtenäismarkkinoilla pystyttävä hankki-maan pääomaa ja tekemään sijoituksia yli valtionrajojen ilman kohtuuttomia veroseuraamuksia tai raskasta byrokratiaa. Komitea kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että rajatylittävien sijoitusten yhtey-dessä taataan tasapuoliset mahdollisuudet tarjoava reilu kilpailu, mikä yhdenmukaistaisi veroseuraamuksia ja vähentäisi byrokra-tiaa vastavuoroisuuden pohjalta.

1.9 **on tyytyväinen** uuteen eurooppapatenttia koskevaan ehdotukseen, jolla vähennetään pk-yritysten kustannuksia. Nykyisen eurooppapatentin korkeat kustannukset haittaavat innovaatioiden nopeaa kaupallistamista.

Lisää velkarahoitusta pk-yrityksille

1.10 **toteaa**, että pankkilainat ovat edelleen tärkein pk-yritysten rahoituslähde. Komitea pahoittelee, että pankkien uusien Basel II vakavaraisuussäännösten myötä riskipainotuk-sessa riskialttiimman kaupallisen lainaamisen painotus nousee 50 prosentilla, mikä kasvattaa melko varmasti aloittavien inno-vatiivisten yritysten lainakuluja.

1.11 **pahoittelee**, että pk-yritysten rahoituksen saatavuuden suurin ongelma on suurten pankkien vetäytyminen paikallisilta markkinoilta maaseudulla sekä harvaan asutuilla ja taloudellisesti heikoilla alueilla. Näin ollen pk-yritykset ovat yhä riippuvai-sempia paikallisista pankeista, jotka erikoistuvat pk-yrityksille lainaamiseen. Alan lainsäädännön muuttamisella voisi olla suuri vaikutus pk-yritysten rahoituksen saatavuuteen.

1.12 **toteaa**, että Euroopassa on paljon kulttuurisia erityis-piirteitä, jotka tarjoavat myös kasvupotentiaalia. Pk-yrityksiä on tuettava niiden riskikäyttäytymisen ja yrittäjyyuskulttuurin pa-rantamisessa. Näin voidaan torjua kasvua haittaavia esteitä.

EU:n panos pk-yritysten rahoittamiseen

1.13 **toteaa**, että riskipääoman hankkimiseksi tarvitaan konk-reettisia, kohderyhmäkohtaisesti suunniteltuja ratkaisuja. Aluevir-anomaisten mahdollisuudet hankkia pääomaa riskipääomarahas-toille ovat rajalliset, ja komitea on tyytyväinen EAKR:n mahdolli-suuteen tarjota pääomaa alueellisille riskipääomarahastoille. Jul-kisen rahoituksen saaminen edullisin ehdoin muuttaa yksityisten sijoittajien riskin ja tuoton suhdetta ja alentaa heidän kynnystään sijoittaa riskipääomamarkkinoille.

1.14 **on tyytyväinen** seitsemänteen tutkimuksen puiteohjel-maan, kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmaan sekä JEREMIE-aloitteeseen sisältyviin EU:n välineisiin.

1.15 **on tyytyväinen** Euroopan aluekehitysrahastosta annet-tuun asetukseen sisältyvään mahdollisuuteen hyödyntää EU:n osarahoitusta sellaisen "tietoseteli"-järjestelmän luomiseen, jonka avulla edistetään innovaatioiden markkinoillepääsyä.

1.16 **toteaa**, ettei Euroopan investointipankilla (EIP) eikä Eu-roopan investointirahastolla (EIR) ole käytössään keinoja yllä-pittää suoria suhteita pk-yrityksiin, mutta niiden tehtävänä on tarjota teknistä apua ja pääomaa yhdessä JEREMIE-aloitteen ja yhteisöaloiteohjelmien välineiden kanssa rahoituslaitosten ja organisaatioiden välityksellä jäsenvaltioissa ja niiden alueilla.

1.17 **toteaa**, että EU:n välineet keskittyvät pitkälti aloittaviin ja erittäin menestyviin yrityksiin huolimatta siitä, että 75 prosenttia pk-yrityksistä ei kuulu näihin ryhmiin.

2. Alueiden komitean suositukset

Lissabonin prosessin tukeminen

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **suositaa**, että komissio kannustaa etsimään monipuo-lisia ratkaisuja pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantami-seksi, jotta rahoitusta voidaan tarjota tapauskohtaisesti kunkin pk-yrityksen tarpeita vastaavasti. Euroopan pk-yritysten moni-naisuus on eräs Euroopan talouden tärkeimmistä voimavaroista.

2.2 **suositaa** sen vuoksi **painokkaasti**, että toimien vaiku-tuksia pk-yrityksiin arvioidaan jatkuvasti, kun laaditaan uutta EU-lainsäädäntöä ja uusia politiikkoja, joilla saattaa olla suora vaikutus pk-yritysten kehitykseen.

Parempi ympäristö riskipääomasijoituksille

2.3 **suositaa**, että komissio ja jäsenvaltiot hyödyntävät nykyistä enemmän riskipääomasijoituksiin liittyviä järjestelyjä ja riskinjakomalleja kannustaakseen yksityisiä sijoittajia käyttämään riskipääomavälineitä pk-yritysten toiminnan rahoittamiseen.

2.4 **suositaa** sellaisten politiikkojen laatimista, joilla pyritään muuttamaan kulttuuria ja kannustamaan riskinottoon. Tämä auttaisi Lissabonin tavoitteiden saavuttamisessa. AK **suositaa** lisäksi, että komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät edelleen politiikko-jensa avulla poistamaan epäonnistumisen leiman erityisesti konkurssitapauksissa, joihin ei liity petosta.

Lisää velkarahoitusta pk-yrityksille

2.5 **uskoo**, että Euroopan vähittäispankkimarkkinoilla toimivien luottolaitosten moninaisuus ilmentää rahoitustuotteiden ja -palveluiden monipuolista kysyntää yksityishenkilöiden, pk-yritysten, yritysten ja paikallisviranomaisten piirissä. Sen varmistamiseksi, että tämä kysyntä täytetään jatkuvasti, komitea **suositaa**, että EU:n lainsäädännössä ei suosittaisi mitään tiettyä pankkimallia tai asiakastyyppejä.

2.6 **suositaa**, että paikallis- ja alueviranomaisten kokeemukset otetaan huomioon vaihdettaessa tietoja ja parhaita käytänteitä komission järjestämässä aihekohtaisissa työkonferensseissa ja pyöreän pöydän keskusteluissa. Jäsenvaltioiden tärkeimpien toimijoiden välinen tietojenvaihto on ratkaisevan tärkeää, mikäli halutaan pysyä ajan tasalla melko pienissä riskipääomaa tarjoavissa piireissä.

2.7 **ennakoi**, että väestön ikääntymisen vuoksi paljon yrityksiä tulee myyntiin ja että sen vuoksi haltuunottojen (kokonaan tai osittain) rahoitukseen tulee kiinnittää huomiota.

EU:n panos pk-yritysten rahoittamiseen

2.8 **suositaa**, että parannetaan pk-yritysten ja varsinkin mikroyritysten pääsyä seitsemänten tutkimuksen puiteohjelmaan kuuluvien yhteistyöohjelmien piiriin.

2.9 **suositaa**, että ryhdytään toimiin, jotta pk-yritykset saisivat helposti rahoitusta sitä välittäviltä laitoksilta ja organisaatioilta, jotka ovat vastuussa yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen täytäntöönpanosta. AK **suositaa** niin ikään, että EIP-ryhmä toimisi ennakoivammin tiedottaessaan roolistaan, lisäarvostaan sekä keinoista hyödyntää yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen uusia välineitä.

2.10 **suositaa**, että seurataan jatkuvasti Euroopan rahoitusmarkkinoilla avautuvia tilaisuuksia ja ilmeneviä haasteita, joita ovat esimerkiksi demografisen muutoksen vaikutukset.

2.11 **suositaa** Euroopan investointirahaston roolin vahvistamista, sillä se tukee alueellisia riskipääomarahastoja. Euroopan investointirahaston tulisi sen vuoksi harkita tiedon ja kokemusten jakamista alueellisille rahastoille, joiden pääoma on alle 35 miljoonaa euroa.

2.12 **suositaa**, että yhdistetään olemassa olevat pk-yritysten tietopalvelupisteet EU-, jäsenvaltio- ja aluetasolla ja luodaan avoimesti toimiva ja helppopääsyinen keskitetty tietopalvelupiste. Lisäksi nykyisten alueellisten elinten ja hallinnon palvelujen Internet-toimintojen (sähköisen hallinnon) käyttöä tulisi edistää.

Parempi hallintotapa

2.13 **suositaa painokkaasti**, että Euroopan komissio sisällyttää alueelliset parhaat käytänteet tuleviin Euroopan tason keskusteluihinsa. Alueet voivat stimuloida mahdollista yksityistä pääomaa, luomalla ja rahoittamalla yksityisiltä lainatun pääoman verkostoja, joissa yksityiset sijoittajat ja siemenvaiheen ja käynnistämisvaiheen yritykset kohtaavat.

2.14 **suositaa voimakkaasti**, että rahoitustoimien ohella otetaan käyttöön täydentäviä välineitä. Alueet ovat tärkeitä pk-yritysten tuekseen tarvitsemien infrastruktuurien tarjoajia; tällaisia infrastruktuureja ovat esimerkiksi klusterit ja ammattikoulutus. Lisäksi alueet voivat tarjota arvokasta kokemustaan, kun on kyse (ESR:n rahoittamasta) yrityshautomoiden perustamisesta: alueet voivat tukea innovaatioita, ja tarjota yritysvalmennusta ja investointivalmiusohjelmia. Yrityshautomoissa yritykset käyttävät yhteisiä palveluja ja niillä on yhteinen henkilöstöpolitiikka. Yrittäjyys on myös syytä sisällyttää koulutusohjelmiin. Juuri tällaisten toimien täydentävyys parantaa aloittavien yritysten mahdollisuuksia menestyä.

2.15 **suositaa**, että jäsenvaltiot ja EU tehostavat pyrkimysään sisämarkkinoiden toteuttamiseksi, panevat aihetta koskevan sisämarkkinalainsäädännön täytäntöön ja poistavat kaikki rajatylittävää yhteistyötä haittaavat perusteettomat hallinnolliset esteet — myös verotusta ja vientiluottovakuutuksia koskevat esteet — kilpailukyyn ja Euroopan markkinoiden avoimuuden parantamiseksi globaalissa taloudessa.

2.16 **suositaa**, että kannustetaan bisnesenkeleiden osallistumista alueelliseen talouskehitykseen koko Euroopassa ja päinvastoin. On tiedossa, että bisnesenkelit harjoittavat liiketoimintaa mieluiten omilla alueillaan eli 100-150 kilometrin säteellä kotipaikastaan. Bisnesenkeleiden verkostot tarvitsevat lisää näkyvyyttä.

2.17 **suositaa**, että hyödynnetään alueellisia käyttöpääomarahastoja, joissa julkinen osallistuminen ohjataan rahaston tai rahastorakenteen kautta, jotta saadaan aikaan yksityissektorin investointikyvyn kerrannaisvaikutuksia. Uusien valtiontukisääntöjen tulisi tarjota alueille mahdollisuus käyttää jatkossakin tätä kestävävä välinettä.

2.18 **suositaa**, että EU:n riskipääomavälineillä tuetaan alueellisia ja valtiollisia välineitä. Yhteisrahoituksen lisääminen kasvattaa rahaston kokoa ja auttaa sitä saavuttamaan kriittisen massan, ja rahasto voisi menestyä monipuolisuuden ansiosta paremmin. Tämä edistäisi myös rajatylittäviä investointeja ja järjestelmien yhtenäistämistä sekä vähentäisi markkinoiden pirstoutumista.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE